

G, O en de I, M, T zijn vrij algemeen. Dat de eenvoudige haakletters in de meerderheid zijn, laat zich verklaren uit het feit, dat de orthoklaas dobbelsteenachtig uitkristalliseert, veelal splijtreden bezit evenwijdig aan de zijvlakken en de kwarts bij dezen opbouw van de veldspaatkristallen, bij voorkeur de richting der splijtreden zal innemen tijdens de uitkristallisatie.

Waar bij den lezer thans wel eenige interesse zal zijn gewelt voor dit merkwaardige gesteente, zal allicht de vraag rijzen: waar kan ik dat nu vinden?

Daar moet ik op antwoorden: bij afgravingen van zand en grint, op plaatsen waar keienhoopen liggen, in de keileemgroeven, langs akkers waar de keien uit het zand zijn bijeengegoot, op afgelegen heidevelden, bij loopgraven in oude diluviale gronden, in de buurt van de kliffen in Friesland, ja overal waar keien bijeen liggen, hebt ge kans het te vinden. Kans, maar van één op de duizend. Bij de duizendtallen van keien, die schr. al in de handen heeft gehad, vond hij het misschien tien malen, meestal kleiner dan een kinderkuistje, soms vuistgroot en éénmaal van een voet lengte. In elk geval ga men er eens op uit, om het mooie bleekrose gesteente te bemachtigen.

Amersfoort.

P. VAN DER LIJN.

AFMETINGEN VAN HET SPREEUWENEI.

DEZER dagen kwam ik in het gelukkig bezit van een collectie Spreeuweneieren, afkomstig van verschillende plaatsen en uit verschillende jaren. Er waren er 74 nog bruikbaar voor meting. Met een goede nonius konden lengte en breedte tot op 0,1 m.M. nauwkeurig worden bepaald. Op bijgaande grafiek zijn de afmetingen aangegeven. De lengte varieert van 27,2 tot 32,7 m.M., de breedte van 19,7 tot 23,3 m.M. De gemiddelde afmetingen zijn aangegeven door een stip in één van de zwarte blokjes; ze zijn dus $29,7 \times 21,3$ m.M.

Een randje om een blokje beteekent dat er twee exemplaren van die afmetingen waren. Er waren dus o.a. ook twee van wat we als het type van het Spreeuwenei mogen beschouwen, hetgeen bij een hoeveelheid van 60 à 70 stuks pas geoorloofd wordt (en dan wellicht alleen nog voor een bepaalde terreinsomvang).

Verdeelen we lengte en breedte van ons Kaartje in 6 gelijke deelen, dan liggen de eieren in de 36 vakjes aldus verspreid:

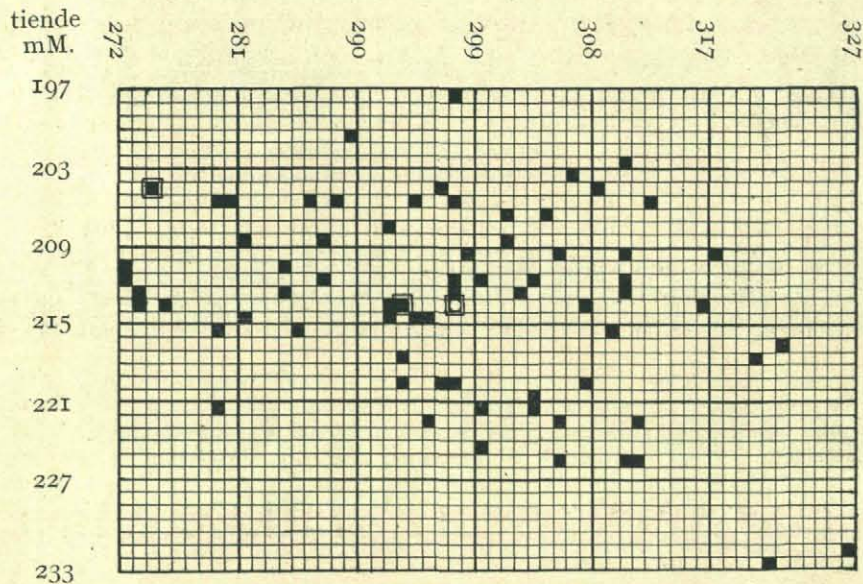
-	-	-	2	-	2
I	I	5	I	3	-
-	5	5	2	5	-
I	4	II	4	I	-
I	4	4	I	-	-
-	4	5	I	I	-

Het belangrijke dat uit onze getallen blijkt is natuurlijk niet de gemiddelde afmetingen omdat die slechts behooren aan een denkbeeldig spreeuwenei, maar de sterke variabiliteit; zoowel in de lengte als in de breedte verhouden de uitersten zich ongeveer als 4:5, wat heel veel is.

'k Maak van deze gelegenheid gebruik hier twee regels neer te schrijven, waartegen maar al te vaak gezondigd wordt:

I. Een uitkomst van een gemiddelde van niet nauwkeurig uit te voeren metingen kan nooit een hogere graad van nauwkeurigheid verkrijgen dan die metingen zelf.

II. Een uitkomst van een gemiddelde van nauwkeurig uit te voeren metingen (b.v. het aantal eieren van legsels) moet als onverkleinde gewone breuk uitgedrukt, opdat men aan

den noemer kan zien hoe groot het aantal waarnemingen was. Herleiding tot een tiendeelige breuk is geoorloofd en duidelijkheidshalve meestal noodig, mits zijn noemer ongeveer gelijk is of kleiner blijft dan die van de gewone.

G. WOLDA.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Een uitstekend Excursie-Mikroskoop. — Wie op excursie is, voelt dikwijls 't gemis van een mikroskoop. Men kan zich behelpen met planktonloupen, zakmikroskoopjes, algenzoekers e.d., maar dat is dan ook echt *behelpen*. En een mikroskoop meenemen, is meestal te bezwaarlijk. Reismikroskopen, zooals die door alle firma's geconstrueerd worden, zijn altijd nog zware instrumenten, die in hun kist of étui's vele kilo's wegen en in geen geval mee in 't veld te nemen zijn. Het beste was nog wel het door Kolkwitz geconstrueerde excursiemikroskoop, dat aan een tafel vastgeklemd wordt en in een zeildoek-étui meege-nomen kan worden.

Juli 1921 zag ik in Frankfurt een instrumentje, dat mij voor den veld-bioloog ideaal lijkt. Het is geconstrueerd door de firma Hensoldt te Wetzlar en wordt in den handel